

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iulie 2015, în cauza penală în privința lui

Rîșcovaia Tatiana Ivan,

născută la 15 iulie 1961, originară din or. Rîșcani, domiciliată în mun. Bălți, str. I. Iorga, nr. 24, ap. 59.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1.de la 28 decembrie 2011 - pînă la 26 aprilie 2012; (instanța de fond);

2.de la 24 mai 2012 - pînă la 25 iulie 2012; de la 06 martie 2013 - pînă la 29 iulie 2015 (instanța de apel);

3.de la 18 octombrie 2012 - pînă la 22 ianuarie 2013; de la 18 noiembrie 2015 – pînă la 16 martie 2016 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 26 aprilie 2012, a fost încetat procesul penal în privința lui Rîșcovaia Tatiana învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 330 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune.

2. De către organul de urmărire penală Rîșcovaia Tatiana a fost învinuită de faptul, că activînd în baza dispoziției Primarului mun. Bălți nr.97 din 22.10.1999, în funcția de specialist principal al Secției Tineret și Sport din cadrul Direcției Învățămînt, Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți, și concomitent, în temeiul dispoziției Primarului mun. Bălți nr.87 din 25.02.2009 în funcția de secretar - responsabil al Comisiei pentru minori a Primăriei mun. Bălți, căreia în conformitate cu fișa de post, i-au fost acordate o serie de atribuții și obligațiuni de serviciu, fiind funcționar al instituției de stat, fără funcție de răspundere, începînd cu data de 05.10.2011, a pretins de la cet. Cozlan Valentin suma de 300 Euro, pentru organizarea înmatriculării repetate a minorului Chimacavschi

Anatolii într-o instituție de învățământ din mun. Bălți și pentru supravegherea ultimului pînă la atingerea vârstei de 16 ani în vederea neexmatriculării acestuia din instituția de învățământ respectivă, atribuții care nemijlocit intră în obligațiunile de serviciu ale acesteia. Ulterior, la 06 octombrie 2011, aproximativ în jurul orelor 12⁵⁵ Rîșcovaia Tatiana aflîndu-se în biroul său de serviciu din str. Independenței, nr.1, mun. Bălți, personal a primit de la cet. Cozlan Valentin suma de bani pretinsă.

3. Nefiind de acord cu sentința, cu apel a contestat-o procurorul, care a solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei hotărîri de condamnare conform învinuirii formulate, argumentînd că modificările operate la art. 330 alin. (1) Cod penal, prin care respectiva componentă de infracțiune a fost abrogată, nu reduc pericolul social al faptei prejudiciabile săvîrșite de inculpată, iar fapta acesteia nu s-a decriminalizat fiind în continuare prevăzută de art. 324 alin. (1) Cod penal, sancțiunea căruia însă, este mai aspră decît cea a art. 330 alin. (1) Cod penal. Prin urmare, ținînd cont de principiul retroactivității legii penale acțiunile inculpatei nu pot fi reîncadrate la o normă mai aspră, decît cea prevăzută de legea penală la data comiterii ei, fapt pentru care în opinia autorului apelului, instanța urma să o condamne pe Rîșcovaia T. conform învinuirii formulate prin rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 iulie 2012, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

În argumentarea deciziei adoptate Colegiul penal a menționat, că fapta prejudiciabilă a fost comisă la data de 05.10.2011, iar la acel moment erau aplicabile dispozițiile art. 330 alin. (1) Cod penal. Ulterior, la 02.12.2011, art. 330 Cod penal a fost abrogat, iar subiecții acestei norme în conformitate cu art. 123 alin. (1) Cod penal, au fost trecuți la componenta de infracțiune prevăzută de art. 324 alin. (1) Cod penal. Prin urmare la momentul examinării cauzei în instanța de fond, norma de drept pentru care inculpata a fost pusă sub învinuire, a fost abrogată. Totodată instanța de apel a conchis că și în cazul în care fapta inculpatei, se încadrează la componenta art. 324 alin. (1) Cod penal, acuzarea în corespundere cu art. 10 Cod penal, este lipsită de posibilitatea înaintării inculpatei unei învinuirii noi în sensul agravării, deoarece sancțiunea art. 324 alin. (1) Cod penal este mai aspră, decît cea a art. 330 alin. (1) Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocînd că prin Legea nr.245 din 02.12.2011 fapta săvîrșită nu a fost decriminalizată, iar acțiunile inculpatei

urmează a fi calificate în continuare, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii infracțiunii. La fel, instanțele de fond, nu au verificat dacă acțiunile inculpatei conțin elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 315 Cod Contravențional.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2013, recursul declarat a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției sale instanța de recurs a constatat, că instanța de apel a invocat formulări contradictorii, iar hotărârea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Totodată, Colegiul lărgit a relevat, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel cu referire la art. 315 Cod Contravențional

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iulie 2015, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal în baza art. 330 alin. (1) Cod penal, a fost încetat pe motiv că fapta inculpatei constituie o contravenție prevăzută de art. 315 Cod Contravențional.

Procesul contravențional în privința lui Rîșcovaia Tatiana în baza art. 315 Cod contravențional a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravențional.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

10. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat că Rîșcovaia Tatiana a comis fapta invocată în rechizitoriu, însă a conchis că în acțiunile acesteia nu este prezentă latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 330 alin. (1) Cod penal și prin urmare fapta inculpatei nu constituie o infracțiune dar o contravenție prevăzută de art. 315 Cod contravențional.

În continuare instanța de apel ținând cont că fapta a fost săvârșită la 06.10.2011, iar de la momentul comiterii a trecut mai mult de 3 luni, conducându-se de prevederile art. 441 alin. (1), lit. b) Cod contravențional a ajuns la concluzia că procesul contravențional în privința lui Rîșcovaia T. urmează a fi încetat din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut de art. 30 Cod contravențional.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, cu recurs ordinar a contestat-o acuzatorul de stat care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6)

Cod de procedură penală solicită, casarea hotărîrii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat următoarele:

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar decizia contestată este bazată pe aplicarea eronată a legii;

- conform rechizitoriului Rîșcovaia T. a fost învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 330 alin. (1) Cod penal, prin Legea nr. 245 din 02.12.2011, norma dată a fost abrogată, însă fapta de primire a recompensei ilicite de către un funcționar al autorității publice al unei instituții sau organizații de stat după modificările operate în Codul penal nu a fost decriminalizată, în continuare faptele prejudiciabile comise de către acești funcționari fiind prevăzute de art. 324 Cod penal, sancțiunea căruia este mai aspră;

- Legea nr. 245 din 02.12.2011 nu conține careva prevederi care ar înlătura caracterul infracțional al faptei, sau care ar ușura pedeapsa, astfel că aceasta nu este retroactivă și acțiunile subiecților infracțiunii care cad sub incidența legii în cauză urmează a fi calificate în baza legii penale în vigoare la data săvîrșirii infracțiunii.

12. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, procurorul fiind în drept să declare recurs ordinar, atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar, conform art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește. Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 29 iulie 2015 în prezența procurorului și avocatului Patrache M. care apăra interesele inculpatei, fapt confirmat prin procesul - verbal al ședinței de judecată (f.d.70, vol. II), tot atunci ei au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate – 19 august 2015.

La 19 august 2015 decizia instanței de apel a fost pronunțată integral și înmînată procurorului (f.d.74,83, vol. II).

Astfel, în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă de la 20 august 2015 și a expirat la sfârșitul zilei de 21 septembrie 2015, însă, recursul a fost înregistrat în cancelaria Curții Supreme de Justiție, la 22 septembrie 2015 (f.d.99, vol. II).

La acest capitol Colegiul penal reține că potrivit pct. 12 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 19 din 24.12.2012 "Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale" în cazul atacării hotărârilor judecătorești de către procuror cu apel, recurs, recurs ordinar sau recurs în anulare, *momentul depunerii acestor contestații se consideră data la care a fost trecut în registrul de intrare a actelor în cancelaria instanței de judecată.*

Prin urmare, instanța de recurs, având în vedere doctrina și practica judiciară, menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Generalizând cele menționate mai sus, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat, pe motiv că acesta a fost declarat peste termenul legal de 30 de zile stabilit de lege.

13. Pentru aceste motive, în baza art. 432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iulie 2015, în cauza penală în privința lui *Rîșcovaia Tatiana Ivan*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă publicată la 14 aprilie 2016

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Constantin Alerguș

Petru Moraru